

UDVARHELYI HIRADÓ

UDVARHELYMEGYE FÜGGETLEN POLITIKAI LAPJA.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor. fél évre 4 kor. negyed évre 2 korona.
Egy szám ára 16 fl. — Tanítóknak egész évre 6 korona.
Telefonszám: 14.

Felelős szerkesztő: **Becsek Aladár.**

Hirdetések a legolcsóbban számítatnak. Nyilttér sora
50 fillér. Megjelen hetenként egyszer, 6-8 oldalon vasárnap
A hirdetés és nyilttér díja előre fizetendő.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Becsek D. Fia könyvnyomda

Kossuth Ferencz.

Székelyudvarhely, 1906. feb. 2.

Székelyudvarhely város képviselőtestülete Kossuth Ferenczet díszpolgárává választotta és az erről szóló okmányt a közgyűlés küldöttsége a mai napon adja át a függetlenségi párt vezérének, a koalíció elnökének, a város első polgárának: Kossuth Ferencznek.

Örömmel regisztráljuk Székelyudvarhely város polgárságának eme ténykedését, mivel e megtisztelésre Kossuth Ferencz valóban érdemes férfi.

Kossuth Ferencz nehéz viszonyok közt jött az országba. Kossuth Lajos fiától sokat várt az ország. Mithoszi nagyságban élt a köztudatban az apa alakja és emlékezete, mi sem természetesebb, mint hogy a fiától is nagyot vártak. Nagyobbat, mint a mennyit jogosan és tárgyilagosan kívánhattak. De a néplélek szubjektivitása tulsokat remélt és szigorúan bírálta a Kossuth fiát. Kiméretlenül, gonyolódva foglalkozott politikai szereplésével. De a mig a nagy igényű, kényes izlésű intelligencia így finyáskodott és a vezérek féltékenysége is akcióba lépett az új vezér, a született vezér ellen: addig a magyar nép, az ország becsületes magyar nepe, a mely asszonyostól, százezerszámra ment annak idején a Kossuth Lajos koporsója után és könnyes szemmel énekelte a Kossuthnótát: az a magyar nép nem bíralt, nem okoskodott, hanem csak az érzés után indult és ment a Kossuth Lajos fia után. Az irigykedő vetélytársak, a versengő frakciók emberei akár-

mit is mondtak Kossuth Ferenczről, akárhogy rágalmazták, csufolták és becsmérelték: a magyar nép nem gondolkozott, hanem ment a szívével és az emlékeivel Kossuth Ferencz zászlaja alá. Kossuth Ferencz volt a vezére, az ő szava szent volt előtte mindenkivel szemben és Kossuth Ferencz alatt a függetlenségi párt nem esett vissza, — a mi különben elkövetkezhetett volna Kossuth Lajos halála után, — hanem megtartotta erejét, sőt megnövekedett számban és tekintélyben. Különösen tekintélyben. Kossuth Ferencz vezetése alatt a függetlenségi párt politikai tényezővé vált. Posszibilis politikai tényezővé.

Kossuth Ferencz szakított azzal a politikával, a mely lehetetlenségeket kívánt és semmit sem érhetett el. Lehozta a pártot a holdból a földre és belevitte a reális életbe.

Kossuth Ferencztől meghallhatta a király, hogy a királyhűségben nincs különbség a magyar pártok között, de nemsokára nem lesz különbség a magyar nemzet óhajtsái, érzelmei életföltételei és követeléseinek tekintetében sem. E követelések elől elzárkózni nem lehet oka a magyar királynak, a ki Ausztria népeinek császára is; de száz ok szól e követelések teljesítése mellett, mert ezzel legalább Magyarországon teremt rendet és nyugalmat, e nélkül fölbomlik minden rend ő felsége mindkét birodalmában.

A legszélső magyar párt sem áll a mindent, vagy semmit álláspontjára, lehetetlent ott sem követel senki; de a nemzeti irányu fejlődésnek határozott és világos biztosítása nélkül és a hadsereg szervezetének és szellemének

olyatén átalakítása nélkül, a mint a mi legsajátosabb nemzeti egyéniségünknek s jogainknak és állásunknak megfelel — el nem lehetünk többé.

Minden magyar ember csak örülhet annak, hogy a Kossuth Lajos fia ez európai műveltségű férfi, ma pártkülömbőség nélkül az egész országban kiemelkedő alakja válságos politikai életünknek. Nemes és önálló magatartása, férfias elhatározása iránt Bécsben is, sőt a legfelsőbb helyen is tisztelettel kell hogy viseltessenek.

Kossuth Ferencz, a bölcs és higgadt politikai érdemei előtt Székelyudvarhely város közönsége is meghajtotta zászlaját, kit egyhangulag választott meg díszpolgárának. És vasárnap, midőn az erről szóló oklevelet neki átnyújtják, foglalja el a békeségnek és kiengesztelésnek szelleme a szíveket.

BELFÖLD.

Kossuth Ferencz díszoklevelét egy küldöttség ma adja át a nagy férfinak Budapesten. Az oklevél szövege a következő:

Mi Székelyudvarhely rendezett tanácsú város közönsége jelen okiratunkban nyilvánítjuk és a most élő nemzedék, valamint az utókor örök emlékezetében hagyjuk, hogy városunk képviselő testülete 1905. év november hó 27-én megtartott közgyűlésében Kossuth Ferencz országgyűlési képviselő urat, az egyesült ellenzéki pártok és az országos függetlenségi és 48-as párt vezérét egy szívvel-lélekkel, egyhangulag nagy lelkesedéssel meghozott határozattal városunk díszpolgárává megválasztotta, minek folytán őt polgáraink sorába ezennel felvesszük és ünnepélyesen beiktatjuk.

A székelyudvarhelyi Casino egy éve.

— Titkári jelentés. *) —

Tisztelt közgyűlés!

A fejlődés korát éli a magyar nemzet. Fő, forrong benne az óserő, s a nemzeti lényeg alakulása még nem bevégeztett tény, hanem csak a vegyi folyamatnak egy átmenő állapota. A szerves és szervetlen anyagok még erős különválásban vannak, az egyik letelepszik a fenekére, a másik csomósodva uszkál a foyadékbán, a harmadik réteg a felszínére csap fel s ebből is habzó, tajtékzó fehér anyag válik külön, mely ki-kicsap az üst szélén s mint gőz keresi a távolságokat.

Ez a kép erősen szimbolizálja a magyar társadalmi állapotokat mostanában.

Sehol a világon nincs oly tagolt állapotban a nemzettest, sehol a világon annyi balfelfogás, annyi elötelet, annyi türelmetlenség nem nyilatkozik meg a társadalomban, mint minálunk.

Majdnem olyan színe van a dolognak nálunk, mintna visszafelé haladnánk a középkor századaiba, mintha nem is hallottunk volna még az egyenlőség, a testveriség mártiroktól szentté avatott tanairól.

Az ósnemes csak lóhátról beszél a köznemessel, az meg csak kisujját nyújtja az ujonnan nemesített polgárnak. Emaz pedig kiemelkedni érzi magát a polgari osztályból és kegyelmet gyakorol az értelemi osztály iránt, ha szóba áll vele.

A lateiner felesége lenézi a kereskedő nejét, ez meg az iparost, ki viszont talál egy nálánál még alacsonyabban álló népréteget, melylyel főlnyét éreztesse.

Ez a létra aztán másképp alakul, a mint vallási és felekezeti szempont, vagy vagyoni állapot kepezik a hágsó fokozatát, amelyen az emberek kapaszkod-

nak, vagy lebzselnek. — Mert nem okvetlenül szükséges, hogy valaki maga szerezzé a vagyont ahhoz, hogy kisebb vagyonu polgártársait lenézzé, s nem okvetlenül szükséges, hogy valaki abban a hitben szülessék, melyben él.

Ezekből a nyilvánvaló ferdeségekből származik minden nyomorúságunk, minden társadalmi veszedelmünk.

A mig nem lesz egyöntetű, erőteljes nemzeti irányu magyar társadalom, a mig az osztályok egymással csak ujjhegygyel érintkeznek s üres léhaságok képezik a boldogulásnak egyetlen alkatelemét, addig nem fog eloszlaní az a sivárság, mely most a társadalmi cselekvést törpévé bénítja, s valósággal a porba sújtja a haladás iránt való vágyat.

Ezért van aztán, hogy a társadalmat éppen azok nem képviselik erőteljesen, a kik azt hiszik, hogy csakis ők, és egyedül ők képezik a nemzeti erőt.

Ennek pedig meg kell változni rövid időn. Azt hisszük, hogy az a vegyi folyamat, mely az üstben folyik, a közel jövőben fog elérkezni ahhoz az időponthoz, mely a benne forrongó folyadékokot egyöntetűvé, egyforma vegyületté főzi, s kidobja magából a salakot, a felszínen uszó s csak üres buborékokból álló habot.

Az egyöntetű, az együttérző, az összetartó, igazán magyar társadalom fogja átvenni a nemzeti missziót, mely még betöltésre vár, hogy szilárdan ellentálló bástyáit építse meg a magyar nemzet jövőjének.

Csak ne keressük azokat a hajszálvonalakat, a melyek elválasztanak bennünket, hanem lássuk meg azokat a nagy érdekeket, amelyek követelik azt, hogy összetartsunk. Akkor lesz magyar nemzeti társadalom.

A nemzeti politika törekvései elé sorompót húztak, mely sárga-feketére van festve, éppen ezért annál nagyobb erővel és lelkesedéssel kell dolgoznunk ama szabad területen, amely még nyitva van és ez — a társadalmi tér. A mely népnek erős nemzeti szellemtől áthatott társadalmi élete van, ott a

kultura virágozik, már pediglen a modern világban nem a nyers erő emeli a nemzeteket, nem a területi nagyság teszi a nagy hatalmat, hanem a társadalom erős összetartása és annak társadalmi és szellemi téren való hathatós munkálkodása. És talán soha sem volt a nemzetnek, a magyar társadalomnak oly egyetértésre és körültekintő okosságra, óvatosságra és ezeket a jó tulajdonságokat irányító társadalmi faktorokra, vagyis casinokra szüksége, mint ma, a politikai élet jelen stádiumában.

Hogy mi az a casino, melyre ilyen fontos feladatot kívánunk hárítani?

Az utcán dolgoik után szaladozó, vagy az íróasztalaik mellett görnyedő férfiaknak különböző dolgok vannak egymással. Legtöbb a mesterségük-ből következnek.

A nagy társadalmi munkában minden tevékeny férfi egymásra van utalva bizonyos tekintetben. Még a legelzárkózottabb ember is. Ennek is hivatásbeli érdeke, hogy az életet ismerje és tudja, hogy az elébe kerülő dolognak mi az igazi értelme. Ha egészen elzárkózik, aktaintéző gép lesz belőle. Pedig ez csak a leggyengébb példa.

De a hol nincs is hivatásbeli közös érdek, ott van az általános közérdek. Közdolgok kritikája, közérdekű alkotások létrehozása, mindenkifőlött pedig a haza nagy dolgai. Szóval ezernyi közös és általános érdek, a mi az élet nehéz küzdelmeire vonatkozik és a mi szükségessé teszi a legkülönbözőbb állású férfiak gyors és könnyű csoportosulását. Hiszen olykor egy kis forradalmat is szükséges csinálni.

Ha rövidre fogjuk, a casino olyasvalami, mint a börze. Fedél alá segítése és rendezése az utcán vagy köztéren való megbeszéléseknek. Azonfelül pedig alkalmasszerűleg az egymáshoz tartozó családoknak találkozó helye is volna. Erre valóknak lennének a kasszinói mulatságok, társasvacsorák és bálók, melyekről a mi viszonyainkat tekintve, egyelőre szó nem lehet. Gyakoriak ott ezek, hol az értelmiségnek egészséges élete van. Mig ellenben ott, a hol az élet beteges, a czafrang, a mellékes szórakozási anyag

*) Felolvasatott a Casino 1906. január 28-án tartott közgyűlésében.

Székely anyavárosunk nyelvben és érzelmen egyaránt szinmagyar lakossága ezen diszpolgárrá válással tanúságot akar tenni arról, hogy ebben a szomorú időszakban szívébe zárja s hálával és kegyeletos szeretettel emlékezik meg mindazokról, kik a felfüggesztett magyar alkotmány-nak teljes épségben való visszaállításáért, a magyar állam függetlensége és alkotmányos szabadságából önként folyó jogokért küzdenek.

De tanúságot akar tenni arról is, hogy a legdicsebb Kossuth Lajos fényes neve és hagyományainak méltó örökösét, higgadt és bölcs mérséklettel párosult lángoló hazaszeretete, izzó lelkesedése, az alkotmányos szabadságért vívott nagy harcokban tanúsított tettekre kész önzetlen áldozatkészsége és őszinte tiszteletére tették érdemessé. Hálánk és szeretetünknek csekély jeléül ezen diszpolgári okiratot szokott aláírás és városunk pecsétjével ellátva Kossuth Ferencz urnak jövődjéig igazolásul kiadtuk.

A küldöttségben, melyet *Gothárd János* polgármester vezet, a következők vesznek részt: Dr. *Válentsik Ferencz*, *Zakariás Antal*, *Soó Gáspár*, *Szakács Gyula*, *Solymossy Endre*, Dr. *Pál Ernő*, *Simó Máttyás*, *Csillag József*, *Kassy Ákos*, *Szebeni Antal*.

Politikai jegyzetek.

Székelyudvarhely, febr. 2.

Január 26 történelmi nevezetességű dátum. Esztendeje történt. Mintha csak tegnap lett volna. Bizony: nagy nap is volt az. Fölkelvén, fürge kedvvel ment mindenki az alkotmányos küzdelembe. Friss hóhelyek szállodogáltak a politikával, csatazajjal megtelt levegőben. S ha szét is választották az embereket a politikai hitelvek, az egymással harcolók azzal a gondolattal forgatták az alkotmányos fegyvereket: csak ma haragszunk egymásra, holnap újra kibékülünk. És lön reggel, és lön este, a mint a világ teremtéséről szóló biblia sorokban áll. Mire pedig eljött az éjféli, a meglepetések, csalódások egész lavínája zuhant a politikai életre. Összeszámlálták kerületeiket a pártok; s kitünt, hogy megfordult a magyar glóbusz. A ki felül az alul került, s a ki alul volt, az följutott. A szabadelpvűpárt, a mely közel negyven esztendeig vezette az ország ügyeit, kiesett a nép

teng tul: kártya és efféle. A hol nagyon beteg az élet: hazardjáték.

Néhai való jó Széchenyi István intencziója az első kaszinó megalapításánál kétségtelenül az volt, hogy összeegyeztesse a társadalmi különbözőzeteket, liberális módon közelébb hozza egymáshoz a szélsőségeket s egységesebb alapot teremtsen a társadalmi életnek: ime ezek azok a jelszavak, amelyeket az újabb törekvések is megvalósítani igyekeznek.

Mind ennek előfeltétele pedig a társadalmi érintkezés közvetlenségének megteremtése. A hol a társadalmi életben merő ellentétek, egymással szembe álló törekvések mutatkoznak, ott előbb ezt a nivelálódást kell megvalósítani.

Tudomány, irodalom, humánitás, szociális intézmények, mind részt vesznek ma már e nivelláló szerepben s társadalmi érintkezésünk külső jelenségeiben bármilyen közvetlennek is tűnjék fel, még sem halad azon az uton, mely az igazi társadalmi nivellálódásnak, a tisztább értelmű demokráciának kedvezne.

Korunkban hiányzik a társadalmi érintkezés nyilvánulásának egységesebb formája, melyből viszont következtetés vonható le a társadalmi élet bensőbb karakterére.

Voltak társadalom-történelmi korok, amelyeknek oly egységessé vált az érintkezési formájuk, hogy az később visszahatótt magára a társadalmi élet karakterének megváltoztatására is.

A mai társadalmat a hamis jelszavak szaturálták leginkább a bizalmatlanságnak tudatával. Nincs meg a társadalomban az a szuggesztív erő, amely az érintkezés teljes bizalmát, a vele járó közvetlenséget általánosítani képes volna, de hiányzik a társadalmi érintkezések bizonyos formakialakultsága is. Az egyik társadalmi réteg bizalmatlan a másik iránt s ha teljes nyíltsággal is közeledik két réteg egymáshoz, bizonyos célzatosságot vél látni mindegyik a másik szándékában, célzatot, amely nem csupán a saját érdekeinek védelmét tartja szem előtt, hanem a másik érdekkörének megbomlasztására is tör.

Az egyesek érintkezésénél is nagyjában ugyanaz a vonatkozás áll fenn; már eleve bizonyos ösztönös ellenségeskedéssel tekintünk a szomszédunkra vagy exkluzíven távol tartjuk magunkat a többiek-től s ebben az egész társadalmi rendszerünk hibás.

Pedig, hogy ezek a jelenségek csak belénk neveltettek s hogy képesek volnánk emáncipálni alóla magunkat, bizonyítják azok a nagyobb társadalmi

kegyéből. Elbizakodott — talán inkább elveiben, mint erejében — nem tudott a tömegekkel bánni. Kisebbségbe jutott. A függetlenségi párt, a melynek legnagyobb várakozási és erős kisebbséghez fűződtek, az elsőhelyre jutott s a vele szövetséges pártokkal elnyerte az abszolút többséget. A győztes meglepetést az egyik vezér nyilatkozata jellemezte: „tudtam, hogy győzni fogunk, de hogy ennyire győzzünk — azt nem hittem volna! . . .

Ilyen napja még nem volt a magyar politikának.

Az emlékek már nem frissek, az idő sem repült olyan gyorsan. Hanem ugyanabban az állapotban vagyunk ma is, mint akkor. Legfőlebb, hogy jobban megszoktuk az exlexet és jobban álljuk az abszolutizmus kaczerködését. Egy év előtt nem tudtunk ügyvezetőkormányról, felfüggesztett és helyettesül kinevezett alispánok hosszú soráról, adómehtagadásról és egyéb-ről; de azért az ország most épp oly bizonytalanságban van, mint akkor.

Sűrű pelyhekben hull ma is a hó, mint esztendeje. De milyen más nap ez, mint az volt! Egy nap alatt annyi minden történt, a mi az ország sorsára döntő volt — s egy esztendő alatt nem történt semmi, a mi változtatott volna a helyzetet!

Az elmúlt héten volt harminczadik évfordulója annak, hogy meghalt a nagy magyar ember, a hit a haza bölcsének ismertek ellenfelei. Deák Ferencz művét — mintha rémek röpködnék körül harmincz év után. — Szomorú időben emlékezünk a harmincz év óta hamvadó bölcs magyarra. De hogy ő élt, volt s alkotott, ez már elég ok a reménységre. Deák Ferencz nemzetének joga van élni és bizakodni. A magyar koponyában nagyszerű, józan ész raktározódott föl a nehéz századok alatt. A temperamentuma tulságos nagy a magyarnak, de a józan ész meg tudja zabolázni. Deák Ferencz halálának harminczadik évfordulóján meg kell erősödnünk, s ki kell tartanunk a hitünkben.

Érdekes új tünete van a politikai válságnak. Bécsben kezdik már belátni, hogy ismét fejjel mentek neki a falnak akkor, a mikor a

emóciók, amelyek időnkint egész társadalmunkat egységessé és egygyé tudják olvasztani.

Nálunk, igaz, a legtöbb társadalmi emóció politikai tőrre csap át s viszont igen sok politikai emócióban megtalálhatjuk a tisztán társadalmi vonatkozásokat, de mindezekből megállapíthatjuk annak a ténynek az igazságát, hogy társadalmunk képes volna közvetlenebb kontaktust létesíteni a különböző rétegek között is.

A mostani politikai viszonyok eklatáns bizonyítékai ennek az igazságnak.

S ha sikerülne társadalmi érintkezésünket állandóan közvetlenebbé tenni, megteremthetnők az igazi demokrácia alapját. Az általános szuggesztív hatása idővel az egyesekre is kihatna, s nem kellene egymás mellett a „bízalomnak“ azzal az érzésével elhaladnunk, mint a miút éjszaka érzünk, amidőn szük utcában egy teljesen ismeretlen jön velünk szemben, s a kin ép oly jó kabát van, mint rajtunk, de aki ép oly gyanusan mér végig tekintetével bennünket, mint mi őt végignézzük s csak mikor egymás mellett elhaladtunk, jut eszünkbe, hogy — barátságosan köszönhattünk volna is egymásnak.

Kétségtelen, hogy nagy hiányt képez Casinónknál az említett beváltásánál egy alkalmas helyiség hiánya. Egy ily helyiség szerzése első rendű feladattá kell, hogy képezze minden olyan egyesületnek, melyet nem máról-hónapra létesítettek és amely társadalmi célokat van hivatva szolgálni. Ha körültekintünk Erdély lényegesebb gócpontjain, látjuk, hogy Székelyudvarhely városnál jóval kisebb intelligenciával bíró városok társadalmi egyesületei már mind saját helyiséggel dicsekednek, de például még a szomszédába sem kell fordulnunk, itt közvetlen mellettünk láthatjuk, hogy egy törekvő egyesület: a Polgári egyesület, alig egy évtizedes fennállása után, már helyiséget épített magának.

Szerény nézetem szerint, ennek megvalósítása részünkről sem ütközik semmi különös akadályba akkor, midőn a pénzpiacz olcsó pénzt előnyös feltételek mellett kínál: csak egy kis jóindulat, melegebb érdeklődés, kitartás szükséges, s rövid pár év alatt már saját kényelmes otthonunkban jöhetnénk össze, a hol — horribile dictu — még társalgónk is lenne.

Mintegy 20 ezer koronával igen előkellő helyen szerezhethetnénk telket, melyen ca. 100 ezer koronával építenők fel a Casinó palotáját.

A széles aláhajtóból a garderoben keresztül kellemes vestibule-be lép be az ember, melyet pál-

nyomor és szenvedés keserőségeit akarták ránk zudítani. Kezdi belátni, hogy hiabavaló munka a nemzeti küzdelem alá való aknázásuk. Meggondolták a jó urak a dolgot, s azon tanácskoztak a napokban Bécsben, hogy miképen segíjenek a magyar pöttartalékosok sorsán. Szinte hihetetlen, pedig úgy van, hogy Bécsben, a közös hadügyminiszteriumban azt határozták el, hogy a pöttartalékosok családait állami segélyben részesítik és kártalanítják a behívottakat a rendkívüli szolgálatért.

Ez a gondolat nagyon szép a bécsi uraktól, igen előkelő dolog az osztrák hadvezetőségtől. De nekünk úgy tetszik, hogy ez a gondolatuk nem eredeti, hogy az elhatározást nem saját kebelükből merítették, hanem kivették a koalíció tárházából. Miután már látták, hogy a koalíció, mint nemzettöbbség elhatározta, hogy anyagi segélyben részesíti a pöttartalékosokat, kiket a törvény ellenére a legrosszabb viszonyok között rendelték be szolgálatra, hát a bécsi kupaktanács nem akart hátramaradni. Ezért határozta el ő is a segélyezést.

Komolyan azonban így sem vesszük őket. Nem vehetjük, mert tudjuk, hogy ez is csak szemfényvesztés, csak por hintés akar lenni a nemzet szemébe. A hadvezetőség ugyanis tudja, hogy a pöttartalékosokat valószínűleg nemsokára hazabocsátják s ezzel az állami segély kiutalása tárgytalanná válik.

De mi át látunk a szítán. Nem fog el a gaudium az osztrákok „jólelkűségén“. Tudjuk, hogy a mikor leginkább közelednek hozzánk, akkor kell tartózkodnunk tőlük. Egyet azonban kiemelünk s ezt örömmel konstatáljuk ebből az erényből, azt t. i., hogy a hadvezetőség ezen határozata is csak azt mutatja, hogy talán nincs messze már a nemzeti küzdelem győzelmének napja.

Andrássy Gyula gróf bécsi audenciája uralja a helyzetet. Nagyon sokat, ugyszólván mindent várnak ettől a kihallgatástól, a béke barátai, a kiknek hitét nem rontja le a sok kételkedő, sőt határozottan reményvesztett hang, a melyen ezen jelentős eseménynel egyidejűleg támadt. Általában az a nézet uralkodik, hogy Andrássynak sikerül békés megegyezést terem-

mák, kényelmes székek tesznek lakályossá. A vestibule jobb oldalán vendéglőhelyiség van jól elzárolt konyhával, s hogy az étterem annál értékesíthetőbb legyen, az utcáról külön bejárattal bír. A vestibule bal oldalán a redoute nyert elhelyezést, mely az emeleti magasságot is felöleli. Egy néhány kényelmes páholy, karzat, szétszedhető szinpad, öltözőkkel. A vestibule-ből széles lépcső vezet fel az emeleti társalgóba, melytől jobbra — a vendéglő helyiség felett — az olvasó, kártya, billárd és könyvtár szobák nyernek elhelyezést. Főlölsleges luxus kerülve, nemes egyszerűség vonul végig az épület minden részén, a Casinó szerény viszonyainak megfelelőleg.

A mi az anyagiakat illeti, az is egészen elfogadható, reális képet mutat.

A telek 20 ezer, az épület 100 ezer korona, vagyis összesen 120 ezer koronába kerülne az egész helyiség, melyet igen természetesen, kölcsön útján fedeznénk. 120 ezer korona kölcsön ammortisációs törlesztése 5 1/2 %-tel 50 évre évi 5000 koronának felel meg.

Casinónk mostani helyiségeért fizet 1200 koronát, — egy kényelmes otthonért, mikor már amugy is főlölsleggel dolgozik, könnyen megfizetheti a 2000 koronát, — míg az alsó rész, vagyis redoute és vendéglő könnyen értékesíthető lenne 3000 koronával, s így a kölcsön fedezete meg van, melyre bizton lehet számítani.

A választmány a gyűlés folyamán javaslatot tesz a közgyűlésnek egy házépítési alap létesítésére. Kérem a tisztelt közgyűlést, hogy azon pontnál kapcsolatosan jelen szerény indítványomat is szíveskedjék napirendre tűzni.

Casinónk beléletében a tárgyalás alatt álló év folyamán annyiban történt lényegesebb mozzanat, hogy Hollaki Arthur főispán, ki hat éven keresztül buzgalommal viselte az elnöki tisztet, a városról történt eltávózása folytán, megvált ezen tisztétől. E közgyűlés bölcs feladatát képezi az elnöki széket oly módon betölteni, hogy az minden irányban ki-elégítő legyen.

A helyes intenzív munkálkodással, amint azt már volt alkalmam jelezni, elértük azt, hogy anyagi gondok immár nem nyűgözik le Casinónkat. A választmányt működésében mindig a lelkiismeretesség hatotta át s főcélja volt belterjes gazdálkodással érni el azt a sikert, melyért őszinte elismeréssel kell hogy adózzunk neki, ugyszintén a pénztárnok urnak, ki Casinónk bonyolult fináncziális ügyeit teljesen rendezte, s a jelenben is a legnagyobb figyelemmel és körültekintéssel intézi.

tenie s azok a hiradások, a melyek pesszimiztikusnál is pesszimiztikusabban fogják fel a helyzetet, voltaképen csak taktikai fogásból beszélnek így.

Annyi tény, hogy a király a katonai kérdésekben nem hajlandó régi álláspontjától eltérni. Ezzel szemben azonban más téren, a jelvénykérdés körül és gazdasági ügyekben hajlandók Bécsben engedelményekkel kárpótolni a nemzetet. A helyzet bizonyára sokkalta jobb, mint a szeptember hó 23-iki audencia után. Noha maga Andrassy Gyula nem is tett olyan nyilatkozatokat, melyek komoly alapot szolgáltatnának a kombinációkra s bár ő maga is meglehetősen kételkedő állásponton nézi a béke ügyét: az semmiesetre sem áll e pillanatban olyan rosszul, mint a hogy a politikai kliók hírek terjesztői feltűntetni szeretnék.

Egyébként a koalíció vezérférfiainak elhatározását és a királynak adott válasz tartalmát mélyeséges titok fedi, mert csakugyan nem illő dolog, hogy mielőtt a királynak bemutatnák a béke föltételeit, a nagy közönség elé tálalják, hogy mindenki beleüthesse az orrát. Igen tapintatosan, helyesen, bölcsen járt el Kossuth, mikor a béketárgyalások teljes diszkrécióban tartását követelte s egyúttal figyelmeztetésül kijelentette, hogy a sajtóban megjelenő közlemények csak pusztán kombinációk lehetnek, a mennyiben a vezérőbizottság, mielőtt a király elé nem terjeszti az „üzenet“-re adott válaszát, előzetesen semmit sem árul el. Hogy mit végeztek a vezérőbizottság ülésein, ez egyelőre titok marad; a sajtó hangulatából azonban feltűnően észrevehető, hogy a koalíció erősen hajlik a béke felé. Lélekzet fojtva, feszült várakozásban lesi a nemzet azoknak a tanácskozásoknak eredményét, a melyeket a király most folytat Andrassyval, a mely tanácskozás erőteljes mozgásba hozta az egész országot. Ki tudná most megmondani, mi lesz? Ki lát a jövőbe? Csak egy reménysugár ragyog felénk és szemünk már az egész naptáryért látja, a melyen a béke olajága fényesedik, azé a szép, nagy békéé, mely után helyre áll a nyugalom, a csöndes munkálkodás áldása.

Casinónk a lefolyt évben szokatlán nagy hullámszerű volt alávétve a tagokat illetőleg. Ugyanis a Casino kötelekéből részben kilépés, részben eltávozás folytán 10 tagot töröltünk. Névszerint: Galter János ifj., Dr. Urbányi István, Freyberger Miksa, Franciscy Vilmos, Dr. Fodor Boldizsár — ki azonban a vidékiek közé átiratott — Krausz Ernő, Szentkirályi Árpád, Strohoffar Béla, Hollaki Arthur, Simonyi Ernő.

Ezzel szemben mint új tagok felvételre: Gohn Emil, Dr. Sebesi János, Bocz Endre, Dr. Harmath Jenő, Szabó Kálmán, Dr. Majthényi Miklós, Kovács Pál, Fekete Manó, Császár László, Rend Aurél, Kaszay József, Biró Sándor ifj., Dr. Hinleder Ernő, Stratzinger Emil, Gáspár Balázs, Dr. Hinleder Akos, Riemer Gusztáv.

A halál a lefolyt évben sem kimélte meg Casinónkat, megkövetelte a maga áldozatát. Tagjaink sorából hármat ragadt el, névszerint: Halász Imre, Molnár Lajos és Solymossy Jánost. Nyugodjanak békében.

A tagok száma a fenti hullámszerűség után 4-el szaporodott, vagyis a tagok számban jelenben 113 rondes és 12 vidéki tagból áll.

Könyvtárunkat, — könyvtárnokunk: Dr. Keith Ferencz ur teljesen rendezte. Választmányunk mindig szem előtt tartotta, hogy a könyvtár fejlesztése egyik első rendű feladatát képezi. Hiszen a könyv a legkedvesebb, a legmeghittebb és a leghivebb jóbarát. Öszinte, nyílt, igaz. Nem árulja el örömlőnk, ábrándjainkat, fogadit, könyre fakaszt és felszárítja könnyeinket lelkünk szükséglete szerint. A könyv a mindenség tükré, amelyben meg lehet látni mindazt, amit a teremtető erő alkotott a földön. Mutasd meg könyvtáradat s megmondom ki vagy. Éppen ezért a szép működéséért, melyet könyvtárunk körüli kifejtett, köszönet illeti könyvtárnok urat.

Választmányunk 12 ízben ülésezett, melyeken 81 pont alatt tételt intézkedést. Rendkívüli közgyűlést egyszer tartottunk, melynek tárgyai a mai gyűlésen ismételtelen előterjesztettek.

... Ime tisztelt közgyűlés, az elmúlt év tényeit e rövid keretben voltam bátor bemutatni. Szerény a keret, melyet rajzoló, mint maga az egyet is, azonban azt hiszem, hogy a felsorolt adatokból sikerült kimutatnom, hogy a választmány mindent megtett az adott körülmények közt a Casino tovább fejlesztése és társadalmi életünk némi képpen való irányítása érdekében, s az eredménye ennek hiszem meg fog maradni...

A tagosítás.

Székelyudvarhely, feb. 3.

I.

Mindnyájan nagyon jól tudjuk ebben az ország-részben, hogy egy-egy tagosítás megindulása valószínű istencsapása arra a földmivelő népre, mely az állandó, nyugodt mezőgazdasági munkában találja meg boldogulását és megélhetését. Ennek az annyi év óta húzódozó ügynek végre a mélyére kell nézni és a sok esztendő bajra végre meg kell találni az orvosszert.

Az elmélet fölállított egy kétségtelenül jó és igaz tételt, azt, hogy a birtokoknak több, gyakran sok tagban való eldaraboltsága a gazdálkodást megnehezíti, megdrágítja és megrontja. Ez a tétel mindenestre helyes és ha a kivitelezés megfelelően jó, akkor a gyakorlat is igazolja a tétel helyességét és a szétszórta birtoktestek egyesítése a további gazdálkodásnak jobb alapot fog nyújtani.

Csak hogy éppen abban van a legfőbb baj, hogy az a mód, ahogyan ma nálunk végzik a tagosításokat, az az eljárás, amelyet ma követnek azoknál, a legszebb elméleti tételt is lerombolja s az életben olyan sokáig tartó és olyan nagy bajokat ró a birtokosokra, melyeket azután az egy tagban levő birtok sem lesz képes visszafizetni. Nincs ma az erdélyi kisbirtokosság körében népszerűtlenebb kérdés, nincs dolog, ami az elkeseredést a szenvedélyek féktelen kicsapására inkább tudja ösztönözni, mint a tagosítás és arányosítás kérdése és dolga. És azért nem szűnnek meg mégsem a tagosítás hátrányai, nem szűnnek meg azok a visszaélések sem, amelyek annyira megrontják tagosításainkat és kisgazdáinkat és azért mégsem sietnek annak a törvénynek elkészítésével, amely a károkat elhárítsa és a bármely részről jövő visszaéléseket kiirtsa. Ugy készül ez a törvény, mint a Lucaszéke és közben nő az elégedetlenség és nő azoknak az existenciáknak száma, akik a boldogulást vagy már nem itthon, vagy már nem a mai társadalmi rend keretében keresik, akik kivándorlók, vagy szociálisták lesznek. Így válik a mi kezünkben a theória gyöngysora mérges kigyókká, így válik a kisemberek jólétének előmozdítására szánt és alkalmazható eszköz a kisemberek százait tönkretévő fegyverré.

Nem akarunk ismétlésekbe bocsátkozni s azért nem részletezzük mindazon okokat, melyek a tagosítás előnyeit megsemmisítik, még mielőtt a tagosítás befejeződött volna s mely a gazdákra óriási terheket ró, mielőtt eredményeit élvezhette volna.

Már maga az az egy körülmény, hogy a mai törvény nem a birtokosok számára, hanem a birtok számaránya alapján rendeli el a tagosítást, sokszor az igazságtalanságnak, a károknak s a visszaéléseknek lesz kuforrásává. Mikor egy nagybirtoknak, vagy néhány nagybirtoknak a tagosítást megkivánó érdekeire ezeknek kívánságára már el lehet rendelni a tagosítás keresztülvitelét, hol van akkor a kisgazdák százainak az érdekvédelme? Lehet, hogy a nagybirtoknak, vagy a nagybirtokoknak a tagosításban levő érdekeik megegyeznek a kisgazdák érdekeivel; de az is lehet, hogy nem — azért a tagosítást még is elrendelik az összes birtokokra nézve. Igaz, hogy ha a birtokosok számának egy bizonyos része lenne szükséges a tagosítás elrendelésének kimondásához, ma a tagosítást alig rendelnék el, de igaz az is, hogy a tagosítástól való iszonyodást a sok elriasztó példa, a tagosítás keresztülvitelének hibái s az azokból már tapasztalt, vagy előrelátott károsodás okozzák.

Ez aztán az egész tagosítási eljárás keresztül az a jogtudatlan, gyakran irástudatlan kisgazda kellő jogvédelem nélkül van kitéve, kiszolgáltatva idegen érdekeknek, talán visszaéléseknek is, mikor pedig az egész léte, jövője forog kockán. Semmi, de semmi biztosítékot nem nyújt ez a mai törvény arra nézve, hogy az „urak“ ki ne zsákmányolhassák a „parasztot.“ A tagosítás elrendelésénél, a becslésnél, az elhelyezkedésnél, a kihasításnál a kisgazda érdekeit nincs a ki kellőképpen védelmezni akarná is, tudná is. A törvényszéknél, a tagosító bírónál, a becselőknél, a mérnöknel ha nagy birtok érdeke kerül szembe a kisbirtokosok érdekeivel, a befolyás, a tekintély és a tudás annak a javára esik nagyobb súlyal latba. Korántsem állítjuk azt, hogy a kisgazdák minden tagosításnál megkárosodnak, de hogy nagyon-nagyon sok helyen tényleg károsodtak is, hogy a törvény nem nyújt kellő garanciát legalább arra, hogy a visszaélésekből származó károk távolmaradjanak a kisgazdától, azt igenis állíthatjuk. És

az így van már hosszú, hosszú évtizedek óta és az új tagosítási törvény még mindig nincs készen és a kormány a tagosítási kérdés megoldását még mindig „lehetőleg“ sürgősen megoldandó kérdésnek tartja csak.

A tagosítás már maga is nagy változást, új viszonyokat tár a gazdák szeme elé s már ennek következtében is bizalmatlansággal, huzadozással, néha elkeseredéssel fogadják a kisgazdák a tagosításnak az ő akaratuk nélkül való elrendelését. Már maga a paraszt veleszületett konzervativizmusa is visszariad az újtól, a szokatlantól, az apáktól származó viszonyok megváltoztatásától; de ha a tagosítás sokszor szomorú következményeit a kisgazdák nem tapasztalták vagy nem hallották volna máshonnan, akkor ez a félelem eddig az ideig rég megszűnt volna, akkor ma már tagosítani való sem volna már. De mikor az erőre félt változáson kívül a kisgazda tudja azt is, hogy a tagosítás sok pénzét eszi meg előre és meeszkott munkájától és jövedelmétől fosztja meg irgalmatlanul hosszú időn át, akkor nem csudálhatjuk, hogy a félelem és panaszok árja nőttön nő.

A tagosítás technikai keresztülvitele, költségei és keresztülvitelének rémes hosszadalmassága, ezen okokat kell még szemügyre vennünk, ha a tagosítás ellen népünk körében érzett ellenszenvet, sőt gyűlöletet meg akarjuk érteni. A következő cikkben tehát erről fogunk szólni.

UJDONSAGOK.

Székelyudvarhely, febr. 4.

Egyről-másról.

A merkantizmus és agrarizmus közötti nagy mérkőzés még soká, igen soká fog eldönthetetlenül maradni. Az érvek, és tagadhatatlan, hogy nyomós érvek oly végnélküli láncolata áll rendelkezésére úgy az egyik, mint a másik párt híveinek, hogy bizony az objectív szemlélő nagyon is gyakran abba a helyzetbe jut, hogy nincs tisztában saját meggyőződésével sem.

Annyi azonban tagadhatatlan, hogy míg az agrarizmus első sorban a kisember, a néhány apró hold földdel rendelkező gazda érdekeit védi, addig a merkantilizmus inkább a nagyvállalatok a hatalmas gyártelepek és kereskedelmi házak boldogulását akarja elősegíteni, míg a kisiparos érdekében meglegezik időről-időre egy „segélyaktió“ szervezésével.

Mivel azonban szociális szempontból rendkívül fontos, hogy a társadalmi életben hirtelen átmenetek ne legyenek, saját magunknak kötelességünk arról gondoskodni, hogy a kisiparnak fejlesztésével ezt az amugy is túlságosan favorizált nagyiparhoz közelebb hozzuk. A gyárpar rohamos fejlődésével arányban évről-évre szemmel láthatólag csökken a háziipar. Minden új gép minden új szövőszék egy-egy hatalmas moloch mely 20—30 emberkéz munkáját téve fölöslegessé, ugyanannyi család boldogulását fenyegeti veszélyel.

Vannak azonban oly ágai is az iparnak, melyeknél mindeztideig még semmiféle géppel nem volt pótolható az individuális emberi munka.

Ezeknek felkarolásával kell gondoskodnunk arról, hogy a nagytőke és vállalkozás elleni elfogultság ne vegye be magát még mélyebbre az alsóbb néposztályok lelkületébe.

Eddigi háziiparunk valóban igen csekély és a mi van, azt is jóformán nemzetiségek üzik, kiknek régi időből származó kiváltsága igen megkönnyíti azt, hogy termékeik számára piacot találjanak.

Háziiparunk termékei jelenleg kiváltképpen: edénykészítés, kosárfonás, pokróczkészítés, szitakötés, szalmakalapgyártás, faedénykészítés stb.

Kérdés most már, hogy mit kellene tennünk, hogy a háziipar fokozatos fejlesztését keresztülhajtjuk? Legelső sorban is lehetőleg vándortanítók útján kell a népet azokról az előnyökről felvilágosítani, melyekkel a háziipar üzése jár, és egyúttal természetesen abban az ipari ágban, mely leginkább megnyeri tetésését és hajlamát, ki is kell képezni az illető vidék lakosságát.

Második lépés azután, hogy a szükséges nyersanyag és műszerek beszerzésével lehetővé tegyük számára, hogy minden nagyobb anyagi áldozat nélkül is hozzáfogja az illető cikk elkészítését.

Végül utolsó, de nem legkevésbé fontos mozzanata ennek az akciónak volna gondoskodni arról, hogy a házilag készített cikkek utáni nyereség ne menjen a közvetítő kereskedelem zsebeibe, hanem maradjon meg teljes egészében annak, ki a kérdéses dolgot elkészítette. Ennek sokféle módja van, melyek

körül nem utolsó az állandó vándorkiállítások eszméje, melyeken a termelő közvetlenül érintkezhetik a fogyasztó közönséggel, továbbá egy hiziipari raktár létesítése, melyet részleteiben *Solymossy* Endre tanár ki is dolgozott és amely, éppen az Udvarhelyi Híradó hasábjain látott napvilágot.

Hej de sok magyar vér is maradt volna idehaza, ha a társadalom már régen felhagyott volna közömbösségével és a kisember helyzetének javítására fordította volna figyelmét és gondját. Most már, mikor Amerikában és Romániában vagy másodfél millió tiszta fajmagyar lakozik, szinte eső után köpenyegnek látszanék ez a mozgalom. De gondoljuk meg azt, hogy a kivándorlás *egymagában még nem* jelent azt, hogy egy-egy lélek elveszett a magyarságból, — mert igen sokan vannak, kik szívesen ismét hazajönnek, ha a viszonyok csak egy keveset is javulnának. — Világos tehát, hogy még ma sem késő s ha a háziipar kérdésének megoldását sürgősen megvalósítandó tervként tűzzük magunk elé, nemcsak ezer és ezer egzisztencia jóléte és boldogulása, de bátran mondhatjuk, hogy az egész magyarság helyzetének föllendülése ettől függ.

A Casino közgyűlése.

A székelyudvarhelyi Casino a múlt vasárnap tartotta meg közgyűlését Dr. *Solymossy* Lajos alnök vezetése mellett.

Mogszokott dolog, hogy a mai izgatott közhangulat mellett mindenben politikai vonatkozást keressünk. Ennek tudható be, hogy a casino közgyűlésén megejtett választásokban is politikai tendenciákat láttak igen sokan, pedig bátran elmondjuk, hogy a vezető emberektől távol állott ez a szándék.

Volt ugyan egy tekintélyes párt, amely az elnöki állásra *Ugron* Jánost szerette volna megválasztani, de számolva a viszonyokkal, ők is elállottak ettől a szándékuktól, valószínűleg ép azért, hogy ne adjon ez politikai látszatánál fogva egy társadalmi kör kebelében széthúzásra okot. Hogy a választás nem a régi alelnökökre esett, ennek is meg van a maga oka és pedig első sorban abban, hogy ők maguk tiltakoztak jelöltetésük ellen. Ha pedig végigtekintett bárki a választmány névsorán, abban igen sok olyan tagot látott, a ki nem tartozott soha semmiféle ellenzéki párthoz. Igaz, hogy több új ember került be a választásnál az elnökségbe és választmányba, de ennek nem a politikai tendencia az oka, hanem az, hogy sok a tenni való a casinóban s ezek ténykedésétől várják ezek elintézését és jogosan azok, a kik a jelen helyzettel elégedetlenek voltak s a kiknek céljuk a casinót modernebbé és életképesse tenni.

A gyűlés iránt a tagok szokatlan nagy érdeklődést tanúsítottak. Az elnök, miután a gyűlést megnyitotta, *Becsek* Aladár titkár tette meg jelentését. A választmány javaslatára egyhangulag elhatározta a közgyűlés, hogy a múlt év folyamán tartott rendkívüli közgyűlésben a tagok felvételére vonatkozó határozatát, mely szerint az két féle módon is történhetik, törli, s az alapszabályok ide vonatkozó §-át ériatlenül fenntartja. Ugyancsak a most említett rendkívüli közgyűlés a három éves tagsági ciklusokat is törölte és a tagsági kötelezettséget egy évben állapította meg. A közgyűlés ezen határozatot élénk vita után a választmány javaslatára 31 szóval 27 ellenében elvetette, vagyis a 3 éves ciklusokat továbbra is fenntartja. *Amberboy* József pénztárnok jelentését tudomásul vették, a pénztár vizsgálatára kiküldött bizottság javaslatára, melyet *Molnár* Károly terjesztett elő, a felmentvényt megadták és jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak. Ugyancsak köszönetet szavaztak Dr. *Keith* Ferencz könyvtárnoknak is, míg a *Tompa* Árpád elnöklete mellett kiküldött leltárvizsgáló bizottság javaslatára egy leltározó bizottságot küldött ki a közgyűlés. A pénztárnok által összeállított költségvetést 4000 kor. bevétel s ugyanannyi kiadás előirányzattal elfogadták, míg a választmány javaslatára az elérhető megtakarításból egy házépítési alapot létesítenek. A választmány javaslatára kimondta a közgyűlés, hogy az alapszabályok 7-ik §-a, mely a három éves tagsági kötelezettségre vonatkozik, az 1902. évi közgyűlésen történt három éves ciklusok megállapítása után belépett tagokra, a belépés napjától terjed 3 évre.

Végül Dr. *Göllner* Béla elnöklete, Dr. *Horváth* Kálmán és Dr. *Fass* Lajos jegyzők segédkezése mellett a tisztújítás ejtetett meg, a következő eredményel: Elnök: *Só* Gáspár. Alelnökök: Dr. *Horváth* Ká-

rolly, *Hlatky* Miklós. Titkár: *Becsek* Aladár. Pénztárnok: *Amberboy* József Gazdák: Dr. *Kovácsy* Albert, *Dorner* Béla, *Leichtner* Gyula. Könyvtárnok: Dr. *Keith* Ferencz. Választmányi tagok: Dr. *Damokos* Andor, Dr. *Bodolla* Gábor, *Csanády* Zsolt, *Diemár* Károly, Dr. *Válentsik* Ferencz, *Göllner* Béla, Dr. *Mezei* Ödön, *Fás* Gyula, *Barabás* András, Dr. *Harmath* Jenő, *Tompa* Árpád, Dr. *Ráczkövy* Sámuel, *Vas* Lajos dr., *Homolay* Lajos, *Vajda* Ferencz, *Gyarmathy* Ferencz, *Demény* Ferencz, *Illyés* Miklós, *Molnár* Károly, Dr. *Lengyel* József, *Imreh* Domokos dr., *Persian* János, *Gyertyánffy* Gábor, Dr. *Horváth* Kálmán.

Kinevezés. A pénzügyminiszter *Sövény* Ferenczot a székelyudvarhelyi pénzügyigazgatósághoz fogalmazógyakornokká kinevezte.

Roediger Gyula h. pénzügyigazgatót, mint jelentettük, a pénzügyminiszter pénzügyigazgató-helyettesi megbízással a temesvári pénzügyigazgatósághoz pénzügyi tanácsossá végleges minőségben kinevezte. *Roediger* Gyula új állomáshelyére családjával együtt tegnap utazott el. Távozását a város társasága, s így a hivatalnoki kar is őszintén sajnálja, mivel szükséges modorával rokonszenvét kinyerte. Kívánjuk, hogy új állomáshelyén ugyanabban a szíves fogadtatásban legyen része, mint a milyent itt elhagyott.

A póttartalékosok szabadságolása. Katonai körökből az a hír érkezik, hogy az 1904. évbéli póttartalékosokat a folyó hó első napjaiban szabadsággal fogják, s bár ha a jelenlegi létszám csökken is a szabadságolások által, újabb póttartalékosokat nem hívnak be. A szabadságolások okáról eddig még nem szivárogtak ki hírek, de valószínűnek tartjuk, hogy ez azért történik, mert a belügyminiszterium, amely különben tervbe vette a póttartalékosok családjainak államilag való segélyezését is, belátja, hogy a póttartalékosok családjaira súlyos napok nehezdedtek, hogy tegyerve szőlítették a családfenntartókat. A hadügyminiszterium most úgy tervezi, hogy a póttartalékosok közül azokat, akik legjobban szorulnának kiképzésre, haza ereszti, mert a kiképzés különben sem lehet oly tökéletes, mint az ujonczoknál. Ezek a póttartalékosok az 1904. évbéli lennének, a kik közül legkevesebbet hívtak be.

A Szent Antal Egyesület m. hó 28-án a róm. kath. gimnázium dísztermében ezuttal is igen fényesen sikerült estélyt rendezett. A változatos műsor szereplői egytől-egyig elragadták a nagyszámú közönséget szereplésükkel, mit a publikum zajos taps és éljenzésekkel honorált. A megnyitó fohászt P. de *Andree* C. énekelte az ő édeskés, lágyan csengő hangjával. Utána *Csergő* Tamás főgim. tanuló ügyes, kimért szavalata következett, *Fridrigger* Gizella átérzően dalolta el azt a melódikus kis Mária énekét s hangja édeskésen vegyült a harmónium akordjai közé. *Embery* Árpád főgim. tanár tartalomdus és tanulságos előadásában meggyőzően bizonyította, hogy a *szociális kérdést*, a mely a társadalmunkat felforgatni törekszik, csakis egy oly társadalom oldhatja meg, melynek zászlójára az *egyház elve* vannak írva. Ennek hiányában radikális elvek keletkeznek, a szocializmus gyökerestől akar mindent fölforgatni. Az egyház a macchiavellizmus ellen egyedüli védője volt a polgárjogoknak s ma is a nép oldalán áll. *Az egyház szervezete, nem atomizál.* Csak a keresztény elvek visszaszorítása óta nőttek oly nagyra az ellentétek és nehézségek, hogy gyökeres és forradalmi rendszabályt kívánnak. Mi a kereszténytelen, vallástalan szociáldemokrácia programját nem fogadhatjuk el, mert az utopisztikus föltevésen nyugszik, opiorisztikus, egyoldalú, materialista, a szabadságra veszélyes. A történelem a mi kulturánk mellett tanuskodik, a kath. kultúra az antik kultúra bevégzése, a középkor dicsősége, a jövő reményisége. A mi álláspontunk a legmodernebb, nem azért mert új, hanem éppen mert nem új; de minden nehézséget legyőz s utmutató a zürzavarban Ily kulturáért lelkesedni kell. Állítsuk vissza a családokban a hitet. Fogjunk hozzá az apostolkodáshoz már a családokban, dolgozzunk erősen, ne kíméljük magunkat. Mindeneket megújítani Krisztusban, ezen pozitív munka legyen jelszavunk. — A melódikus pontok előadásában az oroszánrészt Goldmárk g-duros hegedűkoncertjének előadói illett. A darabot nehéz tehnikája daczára, oly meglepő könnyedséggel adták elő *Németh* Gyula zenetanár, *Fölbér* Gusztáv és *Molnár* Géza realisk. tanulók, hogy tudásuk dicséret és elismerésre méltó. *Décsy* Ilona és *Löfi* Miczike, az estély rendezői pedig örömmel voltak eltelve, hogy fáradságukon ott ragyogott a szép siker koronája. — A következő estély f. hó 6-ikán lesz. Műsora: 1. Ének Szent Antalhoz. 2. Szaval *Lakatos* Vilma. 3. Énekel *Bartos* Teréz harmoniumon kíséri *Szabó* Antal róm. kath. kántor. 4. Felolvas *Fasakas* Gáspár tanár. 5. Melodráma előadja *Florián* Margit, hegedűn kíséri *Kónya* János és zenekara. 6. Szaval *Szemlér* Károly gym. VI. oszt. t. 7. Ének Szűz Máriához. Kezdeté este 7 órakor. Rendezők: *Tamás* Erzsé és *Péter* Róza. (L-y)

Jurista-bál czímen múlt számunkban hirt adtunk arról a mozgalomról, mely Székelyudvarhely fiatal jogász körében indult meg oly czélból, hogy a farsang tartama alatt egy mulatságot rendezzenek. Mint most értesítenek, jogászaik nem bált, hanem műsoros, tánczczal egybekötött estélyt rendeznek és e mulatság napját folyó hó 24-ikére tűzték kj.

Iskolaszéki ülés. Községi iskolaszékünk a napokban ülést tartva, számba vette a múlt ülés határozatai mikénti végrehajtását. *Baranyai* Margit tanítónő képezdei IV. éves magántanulónak a községi isk. tanítások látogatására engedélyt adott. Tárgyalta a városi tanácsnak az iskolai szerek beszerzését, s a tanulóknak írószerekkel való ellátását tiltó rendeletét, s ez alapon az előleges engedély mellett történt vásárlások költségeinek utólagos s jövőre az 1906. évre szerkesztett iskolai költségvetésnek egész összegben való kiutalását másodsor is kérelmezi a képviselőtestülettől. Ismételt kérés benyújtását határozta el az iskolaszéki fizetésének megállapítása iránt is, miután a mostani körülmények között három iskolát (elemi isk. iparostanoncz és kereskedelmi tanoncziskola) szolgálni havonként 5 forintért lehetetlen. Kérés benyújtását határozta el a hármas iskolának fűtésére szükséges megfelelő mennyiségű száraz tűzfának kiutalványozása érdekében. Tanterület számára a múlt évben megrendelt tanügyi folyóiratokat a jelen évre is megrendelni határozta. Tudomásul vette igazgató azon bejelentését, hogy a helybeli Jótékony Nőegylet az iskola szegény tanulói közül a jelen tanévben is több szegény tanulót látott el a szükséges ruhadarabokkal, melyért köszönetét megfelelőképen fogja kifejezni. A múlt évi számadások vizsgálatára bizottságot küldve ki, az ülés véget ért.

Székelyudvarhely közbirtokossága f. hó 18-án tanácsház nagytermében rendkívüli közgyűlést tart. A gyűlés tárgyát a Nagyszegben levő 2—300 hold területű birtok megvétele fölött való tanácskozás képezi.

Dominó-estély. A Jótékony Nőegylet szerdán igen sikerült dominó-estélyt rendezett. Sajnos, hogy a dominók az estélyükön nem olyan számban jelentek meg, hogy érdemes lett volna az estélyt róluk elnevezni, azonban a jó kedv, a mi fő, az nem hiányzott s a dominó nézésre összegyűlt közönség a legjobb hangulatban késő éjjelig mulatott.

Jelmez-estély. A jótékony Nőegylet farsang végén — ha a résztvevők kellő számban jelenkeznek — jelmezestélyt rendez, amelyre már most föl-hívjuk az érdeklődő közönség figyelmét.

Közigazgatási kinevezések. A megye hivatalos lapja jelenti, hogy *Ugron* János főispán *Majthényi* Miklós közig. gyakornokot tiszteletbeli aljegyzővé, *Szabó* Endre közig. gyakornokot tiszteletbeli szolgabíróvá, *Máthé* Tibor jogszigorlót díjtalan közig. gyakornoknak kinevezte.

Iparosok fillérestélya. A Polgári önképző és segélyző egyesület e hó 5-iki fillérestélyét rendezik: *Ráduly* Irma és *Bartók* Anna. Közreműködnek: *Florián* Margit és *Bartos* Teréz, énekel *Fridrigger* Gizella, szaval egy domino, Az ördög a földön, előadja *Gergely* György. Szaval egy bohóc.

Esküvő. *Pál* János f. hó 3-ikán tartotta esküvőjét *Sándor* Amália kisasszonnyal Székelyudvarhelyt.

A Kereskedők Otthona évi rendes közgyűlését f. hó 14-ikén tartja meg saját helyiségében *Persian* János elnöklésével. A gyűlés este 8 órakor kezdődik és tárgyai: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés. 3. Számvizsgáló biz. jelentése. 4. A választmány kiegészítése. 5. Tanonczügy rendezése. 6. Indítványok.

Székelyudvarhelyi Népmvelési kör. Múlt év folyamán *Gyerkes* Mihály székelyudvarhelyi igazgatótanító a népmvelési körök érdekében egy röpiratot bocsátott közre, mely élénken foglalkoztatta a népmvelés magasabb ügye iránt érdeklődő köröket. Most a Székelyudvarhelyen létesítendő Népmvelési kör szervezési és alapszabálytervezetének kidolgozásával bizta meg az iskolaszék Dr. *Solymossy* Lajos iskolaszéki elnök azon indítványa alapján, hogy az iskolaszék keresse meg a szegény tanulóknak az eddiginél nagyobb mérvű segélyeztetése czéljából, a helybeli pénzintézeteket s kérje fel adományok és segélyezések nyújtására. Hivatása leendő ezen Népmvelési körnek csekély tagsági díj mellett az egész közérdekeltségnek belevonásával a nép fiatalok és leányainak oktatása és nevelése iránti érdeklődését felkelteni, a jótékonyági forrásokból összegyűjtendő alap jövedelméből a város összes nyilvántartott szegény iskolás növendékeit a mikor arra szükség van

ruhával és taneszközzel ellátni. A mindennapi tan-
kötelesek beiskolázásáról, az ifjúsági előadások szer-
vezéséről azok társadalmi neveléséről, a napközi
otthon s az ezzel kapcsolatos munkahelyek beállí-
tásával megmenteni az iskolás gyermekek kétharmad
részét a czéltalan iskolán kívüli csavargástól. E
napközi Otthon mellett létesítendő internátusban a
nagy szegény szülők gyermekei és a gyámok nél-
kül való árvák is menhelyet találnak és több oldalú
ügyességet sajátítva el házi cselédekké lesznek ki-
képezve, a kinek pedig több ügyessége van ovodai
és házi dadáknak lennének kiképezve, a fiuk meg
tanoncok vagy földmivesekké lesznek. Így a legtöbb
esetben már korán a züllés útjára tévelyedő ifjúság
önmagának, emberi voltának meg lenne mentve s a
társadalomnak, mint hasznos tagja visszadva. Ezen
nagy jelentőségű fontos tervet nemcsak pártolásra
ajánljuk, hanem annak megvalósításához a rendel-
kezésünkre álló eszközökkel hozzá is járunk.

A póttartalékosok családjainak segélyezése
iránt, a múlt hóban tartott pártközi konferencia
oly irányban intézkedett, hogy a képviselők saját
kerületeikben indítsák meg a segélyezési aktiót.
Ezen határozatnak eleget teendő, Szakáts Zoltán
városunk országgyűlési képviselője tegnap haza-
érkezett.

Korcsoyverseny. A székelyudvarhelyi Kor-
csoyázó-egyesület első házi korcsoyversenyét 28-án,
vasárnap tartotta meg. A verseny iránt a közönség
élénk érdeklődést mutatott, noha kétségtelen, hogy
ez az érdeklődés korántsem nyilvánult oly mértékben,
amint azt a város közönségétől várni lehetett, amit
annak lehet betudni, hogy a korcsoy sport még
mindig nem hatolt be oly széles mértékben a közön-
ség soraiba és így még mindig nem tudják értékelni
e nemes testedző mulatságot, mint azt joggal lehetne
várni. Ennek tudható be, hogy ha volt is minden
egyik verseny pontra nevezés, az nem olyan mérték-
ben volt, mely arányban állt volna azokkal a díjak-
kal, melyeket az egyesület az érdeklődés felkeltése
czéljából kifizetett. Egyébiránt az elért eredmény igen
szépnek mondható, s méltán érdemelte ki a versenyre
egybegyűlt elite közönség tetszését. A verseny első
pontja az ifjúsági-verseny volt. A 200 méteres fut-
tamra négy jelentkező volt: Bartha Zoltán, ifj.
Goski Béla, Molnár Károly és Csanády Gyurka, kik
a távolságot az itt felsorolt rendben futották be.
Az első jutalma egy Jackson Haines korcsoy, a
második egy névjegytárcsa és a harmadik egy
tentatartó volt. Az ugyancsak 200 méteres sikk-
versenyre szintén négyen neveztek. Első lett igen könnyen
Bundschuh Ottó (dobány asztal), 2-ik Rend
Aurél (ezüstveretű névjegytárcsa), 3-ik Kassay László
(cigaretta készlet). Az 1000 méteres távversenyben
indultak: Rend Aurél, Bundschuh Ottó, Szabó Endre,
Katinszky László. Az első díjat (egy fémasztaldisz ló)
Rend Aurél, a másodikat (egy fém cigaretta doboz)
Bundschuh Ottó, a harmadikat (ezüstveretű cigaretta
tárcsa) Szabó Endre nyerte el. A műversenyben
neveztek: Kovácsy Jenő, Bundschuh Ottó, Kassay
László, Katinszky László és Tolvaly Tibor. Az első
díjat (egy terakotta róka) szép testtartásával és az
előírt gyakorlatok szabatos végzéseért Bundschuh
Ottónak ítélte a jury. Második lett csinos mutatvá-
nyaiért Kassay László, ki fém dohányzó készletet
nyert, míg a harmadik díjat (fém cigaretta doboz)
Kovácsy Jenő tanár nyerte. ki merész mutatványai
közben egy ízben elesett, mi ha meg nem történik
szabatos mutatványaiért első lett volna. A hölgyek
versenyében hárman versenyeztek. Az első díjat (egy
gyöngyháznyeles struccz toll legyező) Léstyán Mar-
git nyerte, a másodikat (egy ridikul) Heits Vilmosné,
a harmadikat (íróasztaldisz) Demény Mariska nyerte
el. A jury tagjai Dr. Damokos Andor, az egyesület
elnöke, Dr. Bodolla Gábor, Fejes Aron és Freyberger
Miksa voltak. Versenyek végzetével cigány zene
mellett kedélyesen elmulatott a közönség.

Halálozás. Novák Szóts Károly magánzó, 48-as
honvéd, életének 77-ik évében f. hó 2-ikán hosszas
betegség után elhunyt. Temetése ma délután 3 óra-
kor lesz. Halálát gyermekei: Novák Emilia férj.
Betegh Péterné, Gyula, Albert, Gizella férj. Pánczél
Imréné, Blanka férj. Hoffmann Sándorné, Elis férj.
Simonek Gotthárdné férjeikkel és gyermekeikkel
gyászolják.

Az ipari munkások szabad lyceuma. Noss
Gusztáv főreáliskolai tanár tartott a múlt vasárnap
délután mindvégig nagy figyelemmel hallgatott elő-
adást, mintegy száz érdeklődő iparos jelenlétében
„Az alvás és álomról“. Előadásának rövid tartalmát
a következőkben ismertetjük: Az emberben a lélek
az, a mi gondolkodik, érez és akar s a melynek
nyilvánulása tettkében nyer kifejezést. A test és
lélek között olyan köcsön hatása van, mint az óra
két mutatója között, egyik vezeti a másikat. Ha a
testünk valamelyik szerve bajban van azt a lelkünk
megérzi s viszont a lelki benyomásokat ép úgy
észreveszi a test is. Az ember eme két alkotórésze
a test és lélek oly szoros kapcsolatban áll, hogy
egynélkül a működésük sem lehetséges, tehát
egymást kiegészítik. A külvilág hatásait ugyanis az
öt érzékünk veszi fel és a testünket behálózó ideg-

szálak azt a lélek székhelyére, az agyba juttatják s
így keletkeznek a különböző érzetek. Az érzetekből
lesz a képzet. Képzet egyszerre több is keletkezik,
de a melyik mélyebb és maradandóbb nyomokat hagy
maga után az válik világos érzetté. Az egymásután
keletkező képletek lelkünkben nem mulnak el vég-
képen, csak elraktározódnak s alkalomadtán megint
felüljön. A világos képzetek alkotják az öntudatot.
A *fantasia* is a képzetek visszaidézése, melynek kibőví-
téseken az illető a saját gondolatát is hozzáfűzi. Fan-
táziára minden embernek szüksége van, e nélkül nem
tudnánk semmi újat alkotni. A lélek tudatos működése
az ébrenlét, pihenése pedig az alvás idejére esik.
Életünk alvás és ébrenlét között telik el. A napi
munkálkodás anyagfogyasztással jár, s ezt pótolni
kell a test és lélek teljes pihentetésével az alvással.
illetve az akkor végbemenő anyagpótlással. Midőn
testünk és lelkünk a napi munka után nyugalomra
vágyik beáll az általános fáradtság és kimerültség
érzete, melyet legelsősorban még érez a szem, azu-
tán a hallás, izelés szaglász és legutoljára a tapin-
tási szervünk. Ha a tapintás szervünk fogékonysága
is megszűnt, beáll a mély álom. Felkeléskor az ér-
zékek megfordított sorrendben kezdenek ébredni,
azok működni. Mindaz, a mi az idegeket kifárasztja,
az alvást elősegíti, a mi pedig izgatja, az nehezíti.
A lelki működés lényeges befolyással van a mély
vagy ébren illetve nyugodt vagy izgatott alvásra. Az
életkor és megszokás szintén befolyással vannak az
alvásra, pld. a csecsemő és fiatal ember sokkal job-
ban és többet tud aludni, mint az idősebb koru
egyének, a vasúti alkalmazottak egész éjjel ébren
tudnak maradni. A nyugodt alvásra tagadhatatlan
befolyása van a szobalevegőjének is, mely *mindig tiszta
s inkább hidegebb, mint túl meleg legyen.* Vannak olyan
emberek, kiknek beteges idegrendszerét a hold világ-
osságára izgalomba hozza és álmaikat végre is hajtja,
álomkba járnak és mesés dolgokat tesznek, olyat a
mit ébrenlétükben még csak gondolni sem mernének.
Az alvajáró érzékei a külvilággal nem érintkeznek
s így beszélni sem tud. A mesterségesen előidézett
zibbasztó — *hypnotikus* — álom, a suggestiv su-
galmazható akarat átvitelén alapszik s az alvó *me-
dium* teljesen a *hypnotizáló* hatalma alatt áll, annak
minden kérdésre felel, annak akaratára felébred,
elalszik. A hypnotizálásnak van sok szomorú köve-
zkménye és hasznos oldala is, amennyiben némely,
betegséget az orvosok ezen suggestio hatása alatt
gyógyítottak meg. Vannak aztán a szellemidézések, a
spiritizmus tanai alapján. Így megismerve az álmok
országát arra törekedjék mindenki, hogy *éjszakánként*
magának a kevéssel való megelégedéssel a nyugodt
és kellemes álmokat szerezzon, hogy bekövetkező reg-
gelen annál frissebb erővel foghasson munkához. Ez
élvezetes előadás után igen ügyesen szavaltá Petőfi-
nek „Rákóczy“ cz. hatásos költeményét Fogarasy
Árpád ifju iparos-segéd. A *himnussal* kezdődött tan-
ulmányos előadás a *Szózat* lelkes éneklésével végző-
dött. A hallgatóság nevében Noss Gusztávnak elő-
adásáért Solymossy Endre biz. elnök mondott köszö-
netet, fejezte ki buzditó dicséretét a Fogarasy sza-
valatáért. — Ma délután Kovács Dániel ev. ref.
koll. tanár tart előadás a *Szociálistizmusról*.

Kézrekerült tolvajbando. Székelyudvarhely vá-
ros tolvaj krónikái száma a héten megint szaporod-
zott egy esettel, a mi azonban a hasonló tettekre kész
nagyreményű csemeték ambícióját bizonyára hosszú
időre lohasztani fogja. Keddre virradólag történt,
hogy Szentpétery Gergely Batthányi-téri fűszerüzle-
tébe az udvari ajtón behatoltak, s mintegy 800 ko-
rona készpénzt, déli gyümölcsöket, pénztárczákat
elloptak. A vakmerő betörés városszerte érthető
nyugalanságot okozott, s az eset a rendőrséget is
gyors akcióra készítette. A vakmerő tolvajok nem
sokáig élvezhették munkájuk déli gyümölcsét. A si-
keres munka, a gyors gazdagság exotikus élvezet-
ekre alkalmat nyújtottak a tolvajoknak, kik éltek
is az alkalommal s a pillanatnyi gyönyörök poharát
már az első éjjel fenéig ürítették. A lopott pénzzel
ugyanis a bordély házak leányait keresték fel, akik-
nek aztán mindenféle jó mandulával, malozsával és
cognaccal kedveskedtek. És ez okozta gyors vesztü-
ket. A nyomozat ugyanis e helyekre is kiterjedt és
nem eredménytelenül, mert az első helyen egy olyan
üres cognaccos üvegre találtak, melyen a meglopott
czég is rá volt nyomtatva. Ez alapon indult meg
pénteken reggel a nyomozás. Szombatsfalvy főkapitány
nagy erélyvel fogott a dologhoz, s a kellő nyomozás,
szembesítés után már délutánra meg volt állapítható,
hogy a bűnösök Schmit Mihály lakatos és Brázik
Pál és Keresztes Gergely könyvkötő inasok. A fiatal
14—16 éves szép jövőjű gazemberek bár minden
ügyességüket felhasználták a letagadásra, mind nem
ért semmit, amíg aztán késő délután bevallották
bűnüket. A lopott pénz egyrészt különböző helyekre
rejtették el, ahol azokat a rendőrség meg is
találta, s így a kár jórészt megkerült. A fiatal gaz-
embereket a rendőrség fogva tartotta.

Kiadja: Becsek D. Fia könyvnyomdája
Telefonszám: 14.

KÖZGAZDASÁG.

Erdőgazdák értekezlete.

Udvarhelyvármegye erdőbirtokosai 30-ikán
értekezletre jöttek össze, hogy megbeszéljék sérelmei-
ket s az azok orvoslására teendő lépéseket.

Erdőbirtokosaink meggyőződtek ugyanis arról,
hogy a leglényegesebb tennivalóik föltötte lassan ha-
ladnak előre, vagy egyáltalán nem is haladnak s
éppén ezért szükséges, hogy ők maguk lépjenek
akcióba.

Minden erdőgazda tudatában van annak, hogy
az erdő törvényeinek szigorú keresztülvitele sajgó
sebeket ejtett a közbirtokosokon. Annak idején nem
lévén a vármegye erdőbirtokosai az erdőtörvény fe-
lől teljesen tájkozva, több kisebb-nagyobb sérelme-
ken kívül reájuk nehezedett az a nagy csapás, hogy
az erdőtalajok osztályozása, a véderdők kijelölése és
a feltétlen erdőtalajok megállapítása céljából alakí-
tott bizottság beleegyezésével csaknem összes erdő-
eszeink talaja feltétlen erdőtalajnak minősítettetett s
mint ilyen erdészeti kezelés alá vétetvén, most
kezeléséért az erdőbirtokosok terhes költséget fizet-
nek, mikor nincs elég legelőjük, kaszálójuk és
szántójuk.

E bajok orvoslására gyűltek össze az erdő-
birtokosok 30-ikán, a megyeház termében. Elnöknek
egyhangulag Balázs Károlyt választották meg.

Gálffy István okodatolt beszéd kíséretében
egy emlékiratot mutatott be, mely szerint az erdő-
birtokosok kérelmezik a székelyföldi tunsági kong-
resszuson 1902. augusztus hóban hozott javaslatok
sürgős megvalósítását, vagyis a nem feltétlen erdőta-
laju erdőknak az állami kezelés alól való azonnali
kibocsátását és azok őrzési és kezelési költségei
törlését.

Kérelmezik a praktikusabb üzemtervek szerkesz-
tését, az erdészeti bizottságban való képviseltetést
és a mesterséges erdőnevelések mellőzését ott ahol
a természet már gondoskodott. Végül kérelmezik a
folyó évre előirányzott 1000 holdnál nagyobb terje-
delmü erdősítések elhatalosztatását mindaddig míg jelen
kérvény elintézését nyer.

Az értekezlet ezen emlékiratot elfogadta, többek
hozzászólás után Biró Mihály zetelaki nagybirtokos
indítványára egy 25 tagu bizottságot megbízott, hogy
az ezen emlékiratot illetékes helyére juttassa el és
sikerítésére mindent tegyen meg. De megbizta ezen
bizottságot arra is, hogy szerkesszen egy feliratot az
országgyűléshez, mellyel kéressék az erdőtörvények
olyan módosítását, hogy az összes székelyerdők az
állami kezelés alól bocsáttassanak ki.

Ezzel a vita bezárattott a jegyzőkönyv hitelesi-
tés után az emlékiratot a küldöttség a főispánhoz
vitte, ki azt készséggel ígérte a törvény korlátain
belől megvalósíttatni.

A béke felé.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, febr. 3
(Érk. d. u. 5 ó.)

Bécsből telefonálják: Fejérváry Géza báró
miniszterelnök mai délelőtt a magyar minisz-
terium palotájában töltötte, hol folyó államügye-
ket intézett el.

Délelőtt folyamán a miniszterelnök a ki-
rályhoz kihallgatásra nem nyert meghívást.

Délig Andrassy Gyula grófot sem értesít-
tették arról, hogy mai nap folyamán a király
öt mikor fogadja. Valószínűnek tartják, hogy a
király ma Goluchowszki, Pittreich és Gautsch
minisztereket fogja fogadni, kikkel megismerteti
a koalíció választát és így Andrassy gróf ki-
hallgatására holnap kerül a sor.

Ugy Fejérváry miniszterelnök, mint And-
rassy gróf egyelőre király rendelkezésére Bécs-
ben marad.

Budapesti politikai körökben a béke remé-
nye növekedőben van. Andrassy holnapi, vásár-
nap, kihallgatásától sokat remélnek.

A hercegprímás állapota.

Vaszari hercegprímás állapotában örven-
detes javulás állt be. Orvosai remélik, hogy
megmenthetik.

Inzultált tisztviselő.

Hann Kálmán, ki Hontmegye új főis-
pánja tiszteletbeli főjegyzővé kinevezett, tegnap
este Ipolyságról Budapestre érkezett, hol egy
állítólag hontmegyei földbirtokos a közönség
szemeláttára lepökte, legazemberezte és inzultá-
lta. Az utcai botrányra nagy közönség verő-
dött össze és Hann csak erőfeszítéssel mene-
külhetett a meglinchelés elől.

Szentpétery Gergely

tudatja, hogy már átköltözött az ujonnan épült Frölichné-féle házba
az Alsó-piacz-térre,
 a czukrászda mellé, s egyuttal a n. é. közönség szives pártfogását kéri.

Mühle Vilmos csász. és királyi udvari szállító

Nagybani tenyészetek kivitelre. **TEMESVÁR.**
 Mag és növény, rózsák, fák és tülevelűek, fa- és növénycsemeték.

A legjobb magvak és virághagymák
 A legszebb növények, rózsák, dívatvirágok
 A legnemesebb gyümölcs-, dísz- és sorfák
 (62 hold terjedelmű faiskolák)
 Mindent saját nagytenyészeteiből. — Postakötegek magvakkal 5 kor. felül bérmentve. — Mühle új „Tanácsadója“ vevőknek ingyen. Pompás főárjegyzék vevőknek kívánatra.

5 koronáért

küldök egy postacsomag 4 és fél kiló (kb. 50 drb) kevéssé megsértült

pipere-szappan

rózsa, lilimtej, orgona, ibolya, rezeda, jaszmin, gyöngyvirágból szépen összeválogatva, a pénz előzetes be- küldése esetén v. utánvétellel.

Auffenberg József, Budapest, Bezerédi-u. 3.

MEGHIVÓ.

A sz.-udvarhelyi Zálogkölcson-intézet és betéti pénztár

1906. évi február hó 18-án délután 2 órakor
 Székelyudvarhelyen, hivatalos helyiségében

KÖZGYÜLÉST

tart, melyre az érdekeltek tisztelettel meghívattak.

TÁRGYSOROZAT:

1. Az igazgatóság jelentése a lefolyt üzletéről és a zárszámadás bemutatása.
2. A felügyelő-bizottság jelentése.
3. A felmentvény megadása.
4. Egy igazgatósági tag választása.
5. Indítványok.

A közgyűlésen csak az bir szavazati joggal, ki az alapszabályok 60. §. értelmében rész- vényeit a még le nem járt szelvényekkel együtt, a közgyűlést megelőző nap hivatalos órái le- jártáig az intézet pénztárához leteszi.

AZ IGAZGATÓSÁG.

SCHICHT-SZAPPAN!

(„Szarvas“ vagy „kulcs“ szappan)

Legjobb, legkiadósabb s ezért
 a legolcsóbb szappan.

Ment minden káros alkatrészekről.

Mindenütt kapható.

A vásárlásnál különösen ügyeljünk arra, hogy minden darab szappan „Schicht“ névvel és a „szarvas“ vagy „kulcs“ védjeggyel legyen ellátva.



Nincs többé iszákosság!



a Zoa-por használata után, amiről ezer meg ezer köszönőlevél önként beérkezett. A Zoa-por kávé, ital, étel vagy szeszitalban adható anélkül, hogy erről az ivó tudomásul bírjon. Teljesen ártalmatlan.

A Zoa-por többet ér, mint a világ minden szóbeszéde a tartózkodásról, mert előidézi azt a csodabírást, hogy az iszákosnak a szeszitalokat ellen- szenvessé teszi.

A Zoa por csendesen és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér vagy leánygyermek egyaránt az ivónak tudja nélkül adhatja és az illető még csak nem is sejtí mi okozta javulását. Zoa a családok ezreit békitette ki, sok ezer férfit a szegény és becste- lenségtől megmentett, kik később józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Nem kevés fiatal embert a jó utra

és szerencséjéhez segített és sok ember életét számos évvel meghosszabbította. Egy adag ára egy teljes kurához 10 kor. Szétküldés titoktartás mellett portó és vámmentesen törté- nik, utánv. vagy a pénz előleges be- küldése mellett. Szállítja

AUFFENBERG JÓZSEF, Budapest, VIII. Bezerédi u. 3

Gazdaknak ingyen!!

Hasznos tanácsadó a házi állataink hízolására és táplálásához, valamint ezek betegségeiről és ettől való megóvhatásokról című minden gazdák- nak nélkülözhetetlen könyvet mindenkinek, a ki e lapra hivatkozik, ingyen és bérmentve megkál- dóm. Olvasókönyvek és gazdasági egyesületeknek kívánatra több példányt küldök.

AUFFENBERG JÓZSEF, Budapest, VIII. Bezerédi-u. 3

Harisnya különlegességek!

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Dúsvászték a legdivatosabb női-, férfi- és gyermekharisnyákban.

Kallós S. BUDAPEST, VIII., József-körút 9 sz.

12 pár saját kötésű fekete érna harisnya 10 korona.

Védjegy: „Horgony“

A Liniment. Capsici comp.,
 a Horgony-Pain-Expeller pótléka

egy régióknak bizonyult házi szer, mely már több mint 36 év óta legjobb fájdalom- csillapító szernek bizonyult köszvénynél, csúznál és meghűléseknél bedörzsölés- képpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, amely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cég- jegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és úgyszólván minden gyógy- szertárban kapható. — Főrakár: Török József gyógyszerész, Budapest.

Richter gyógyszerháza az „Arany oroszlánhoz“, Prágában. Elisabethstrasse 5 udu. Mindennapi szétküldés.

A világhírű csiraképes
**Erfurti gazdasági, konyha-
 kert és virágmagvak**

dúsvásztékban kaphatók
 Haáb és Heitz cégnél Sz.-udvarhelyt

Kitűnő

Erdélyi hegyi borok

a legelőnyösebb árak mellett
 HAÁB és HEITZ cégnél kaphatók.

Asztali bor	1 l.	— 32 kr.
Marosmenti bor	1 l.	— 40 kr.
Finom pecsénye	1 l.	— 50 kr.
Tramini	1 l.	— 60 kr.

Nagyobb mennyiségű vételnél ár- kedvezmény.

A nagyérdemű közönség szives támogatását kérve, maradtunk kiváló tisztelettel

Haáb és Heitz

Naponta friss szállítmányu
kiváló finom tea-vajat

$\frac{1}{2}$ $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{8}$ Kgrmos adagokban, előnyös árak mellett január hó 24-étől kezdődőleg az egyedüli főelárusítóknál

Haáb és Heitz cégnél
 mindig lehet kapni Székelyudvarhelyt.

A székelyudvarhelyi ipari és gazdasági hitelszövetkezet igazgatósága és felügyelő- bizottsága együttes ülésében a betétek után az 1906. évre is 5^o os kamatot és a szo- kásos tőkekamatadó fizetést határozta el.
 az Igazgatóság.

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságú portlandora cementet olcsón ajánl

BRASSÓI PORTLAND CEMENTGYÁR

Brassóban Székelyudvarhelyt kapható Rösler és Gábor uraknál.